

Månadsmytt

SENIORERNA

Karlskoga

Nr 5 – Augusti 2016

Årgång 32

*Christian Eriksson lät bygga Oppstuhage och familjen bodde där några år.
Läs om vårutflykten på sidorna 6-7. Foto: Allan Hede.*

**Kör från
Lindesberg
på månads-
mötet
Läs på sidan 4**

**En film
om
demens
Läs på
sidan 12**

**Det finns ett otal
historier med Elis
i Taserud, bror till
Christian Eriksson
Läs några på sidan 15**

Almanackan

(Sparas till nästa nummer av Månadsnytt)

**Manusstopp för nästa nummer av Månadsnytt fredagen den 16 september kl. 16.00.
Distribution fredagen den 30 september.**

Måndag 29 augusti kl. 14.00

Träffen. Stickkafé.

Tisdag 6 september kl. 14.30

Månadsmöte. Solbringens matsal.

Allan Hede berättar om den skandinaviska fjällkedjan. Anmälan till exp. tel. 302 40

senast måndag 5 september kl. 11.30. Se notis!

Måndag 12 september kl. 14.00

Träffen. Stickkafé.

Tisdag 20 september kl. 14.30

Vetgiriga Veteraner. Solbringens matsal.

Från Indienordern till Saab Dynamics.

Anmälan till exp. tel. 302 40 senast måndag 19 september 11.30. Se notis!

Lördag 24 september kl. 10 - 12.30

Lördagsträffen. Konst runt Möckeln. Se notis!

Måndag 26 september kl. 14.00

Träffen. Stickkafé.

Tisdag 4 oktober kl. 14.30

Månadsmöte. Solbringens matsal.

Mats Strandberg från radiosporten underhåller och imiterar. Anmälan till exp. tel. 302 40 senast måndag 3 oktober kl. 11.30. Se notis!

Tisdag 18 oktober kl. 14.30

Vetgiriga Veteraner. Solbringens matsal.

Om nedsatt hörsel och syn.

Anhörig- och äldre- dagarna

4 - 6 oktober. Se program på sista sidan.

Till alla som vill publicera något i Månadsnytt!

Det är bäst att mejla till tidningens mejladress som är m-nytt@spfkarlskoga.se. Den står alltid i faktarutan på sidan 2.

Då får alla i redaktionen tillgång till materialet och det riskerar inte att bli liggande hos någon som kan vara bortrest eller sjuk.

Det går också bra att lämna ett handskrivet manus på expeditionen. Ring då gärna till någon i redaktionen och berätta det.

Redaktionen

Våra arrangemang
sker i samarbete med
Studieförbundet Vuxenskolan

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna

Christina Andersson, Laxgården 3 B
Christer Lagerstam, Fyrvägen 2
Kristina Lundahl, Filipstadsvägen 19 A

Ansvarig utgivare:
Redaktionskommitté:

Annonser:
Kansli och expedition:

Föreningens ordförande:
Föreningens sekreterare:
Föreningens kassör:
Föreningens hemsida:
Föreningens PlusGiro:
Föreningens Bankgiro:
Tryckning:

Siv Kanon, tel 513 57. E-post: siv-kanon@spray.se
Birgitta Hede, tel 536 02. E-post: birgitta.hede@bahnhof.se, **Gunvor Andersson**,
Jan-Olof Forsling och **Majken Lasson**. E-post: m-nytt@spfkarlskoga.se
Per Aspeli, tel 537 81. E-post: per.aspeli@outlook.com
SPF, Solbringan 80, Loviselundsvägen 73, 691 83 Karlskoga. Tel 302 40.
E-post: spfkarlskoga@telia.com Öppen måndag, tisdag, torsdag och fredag kl. 10-12.
Siv Kanon, tel 513 57. E-post: siv-kanon@spray.se
Gunnel Carlstedt, tel 542 20. E-post: busterbogl@hotmail.com
Leila Raudsaar, tel 181 01. E-post: leila@raudsaar.com
www.spfkarlskoga.se E-post: christer@lasson.st
94 41 25-4
5715-5640
Karlskoga Grafiska, tel 300 53. E-post: grafiska@telia.com

Ordföranden har ordet

SPF driver tillsammans med PRO en kampanj om att bankerna skall fortsätta att hantera kontanter. Jag hade förmånen att få vara med som en av två representanter från Örebro-distriktet i Almedalen. SPF hade ett tält där Gotlands distrikt tillsammans med fem andra distrikt fanns representerade för att sprida information om SPF och vad SPF står för och vilka frågor SPF driver. En fråga var förstås kontanthandlingen. Vi fick mycket stor respons av både unga och gamla på att vi vill ha och hårt kämpar för att ha kontanter kvar. Det visade att tiden inte är mogen för att gå över till det kontantlösa samhället. Endast en kvinna av alla som passerade vårt tält, jag tippar att hon var omkring 50 år, sa att hon av säkerhetsskäl önskade få bort kontanterna omedelbart.

Själv hade jag för att vara trovärdig med vårt budskap sett till att jag under vistelsen endast använde mig av kontanter. I vanliga fall använder jag ofta kort, men inte alltid.

Jag fick mig en tankeställare när jag kom tillbaka hem. I brevlådan fanns bland annan post två brev från utgivarna av två bankkort som jag har. I ett brev stod att mitt kort som jag hade tankat med var spärrat. Detta på grund av att köpstället där jag hade använt mitt kort och tankat hade varit utsatt för skimming, d.v.s. man hade monterat upp en dold kamera som fotograferade när tankande personer tryckte in sin kod. Sedan hade man försökt att komma åt de tankandes kort och kunnat tömma kortet. Det andra var från en annan kortutgivare. Där stod också att mitt kort hade spärrats på grund av oegentligheter med liknande kort. Lyckligtvis kunde jag konstatera att jag inte hade drabbats av att någon tagit ut något från mina båda kort. Men spärrade var de och kortutgivaren skulle skicka nya kort och koder. Alltså hade jag nu under tre till fyra dagar inte tillgång till dessa två kort. Min förvåning var stor för jag hade aldrig tidigare råkat ut för något i den vägen.

Om jag bara hade förlitat mig på dessa kort och inte haft några kontanter med mig på resan så hade jag blivit strandsatt. Jag hade ju inte vetat att korten var spärrade och om jag då försökt att betala med korten skulle jag fått besked att uttag inte medgivits. Vad skulle jag då ha tagit mig till? Lämnat tillbaka eller fått skämmas och be någon

av mina kamratear lägga ut för mig. Nej usch vad pinsamt det skulle ha varit.

Nej, jag vill i fortsättningen absolut kunna gardera mig med kontanter. När jag sedan här-omdagen hörde att numera var kort- och identitetsstöder mer frekvent än cykelstöder, så känner jag att jag verkligen kan stå för att vi skall ha kontanterna kvar.

Vad somrarna går fort numera. Jag tycker att för varje år så går de bara fortare och fortare. Det är tyvärr inget man kan göra något åt. Vi får glädja oss åt att vi har vår förening med Månadsmöten och Vetgiriga Veteraner och övriga intressanta arrangemang att se fram emot, samt vår tidning Månadsnytt att informera och förströ oss med.

Varmt välkomna!

Siv Kanon

Månadsmöte

Tisdagen den 6 september kl. 14.30
i Solbringens matsal.

Program:

**Allan Hede berättar om
Skandinaviska fjällkedjan,
dess bildning, uppbyggnad
och utseende.**

Allan tar oss med på en naturgeologisk resa från norr till söder med vackra och illustrativa bilder från bl.a. Tromsö, Abisko, Sarek, Åre och Jotunheimen samt de spektakulära Geiranger-, Gudvangen- och Lysen fjordarna.

Kaffedrickning och sedvanlig samvaro.

Anmälan senast måndag den 5 september kl 11.30 till exp. tel. 302 40 eller e-post spfkarlskoga@telia.com.

Välkomna till en trevlig eftermiddag!

*Siv Kanon
Marianne Leijder*

Info om taxi

Nu behövs inte längre några taxikort. Taxi har beslutat att alla över 65 ska få rabatterat pris. Man behöver bara be om "PRO-taxa" när man beställer taxin. Man får vara beredd att legitimera sig om chauffören begär det.

Månadsmöte med SPF den 3 maj

Denna dag skulle vi bjudas på sång och musik av Lindesbergs SPF-kör och orkester. Det var 29 personer som stod på Solbringens scen.

Fyra av herrarna som deltog i underhållningen trakterade piano, slagverk, (trummor och cymbaler) gitarr och dragspel. Innan de ställde sig på scen fick jag en pratstund med några av deltagarna. Alla medverkande hade ett lila klädesplagg på sig, damerna en form av poncho, herrarna slips och vi såg ett flertal lila nyanser på deltagarna som efter en viss diskussion gick med på att kallas underhållare. Man sjunger för att det är roligt och de var väldigt imponerade av den scen de skulle uppträda på och ställde glatt och villigt upp och plockade undan bord och stolar för att få plats.

De var glada över att få komma och sjunga för oss i Karlskoga och vi pratade om SPF innan starten. I Lindesberg har man ca 600 medlemmar, ca hälften av vad Karlskoga har. Vi pratade medlemstidningar. Inger Ivarsson var för tillfället vikarierande körledare då ordinarie körledare John Jerdekqvist nyligen genomgått en större operation och av läkare bedömts vara för infektiöskänslig för att få närvara.

Inger Ivarsson ledde kören och berättade historier.

Kören inledde med en sång om det härliga och underbara livet som pensionär. Det syntes väldigt väl att de gillade att sjunga. Nästa nummer som kom var "Kärlekens tid" och efter att Inger Ivarsson pratat om vårens tid. Vi fick höra enbart orkestern två gånger innan paus och vi fick före denna höra bl.a. "Råd till dig och mig", "Johan på Snippen" och "Så mycket bättre", d.v.s. musik från 20-talet till modern tid.

Kör och orkester i full aktion.

Körledaren hann berätta en rolig historia innan vi fick höra barbershop av fyra pigga och välsjungande herrar (se foto nedan).

Barbershopsångarna från vänster: Göran Hagerberg, Kaj Gustavsson, Mats Klingberg och Lars Andersson.

Under kaffepausen kom vi vid vårt bord att diskutera olika körer, vi var osäkra på hur det går med Karlskogas SPF-kör där Ulla-Greta Hansén varit med vid upptaktsmötet i försök att bilda en egen kör. Vi fick höra om körer från kulturdagen och luciadoppet samt om Måbrakören i Degerfors.

Efter paus fick vi bl.a. flera råd i Ulf Peder Olrogs "filosofisk dixieland", vi for genom 7 olika städer och en ort på en musikalisk resa där vi också fick uppleva en dans på golvet nedanför scenen, tulpanutdelning och farvälvinkningar inför en Laxåresa. Vi fick höra "Ovan där" och även Povel Ramels "Tjo vad det var livat i holken", vi bjöds på "Bullfest", ytterligare en rolig historia samt som avslutning "Schottis på Valhall". Vi som var närvarande hade väldigt trevligt och hade gärna hört mera av skönsången.

Text: Eva Sandström

Foto: Jan Sjögren

Resa ut i det blå den 25 maj

Resan skulle starta vid busstationen klockan 8.00 denna regniga dag enligt den uppgift vi fått. 5-10 minuter senare började vi undra om vi var där på fel dag då det fanns 2 datum för resan men ca 8.15 avgick bussen. Reseledaren skojade om att byta namn på resan till "Ut i det blå" p.g.a. regnet. Det förekom en del mindre vägarbeten under resans gång som försenade oss ytterligare men ca 10.30 nådde vi resans första etapp, Löfstad slott.

Löfstad slott.

Vi fick fika i värdshuset och Marie, som skulle guida oss, kom in för att börja informera. Men kön till toaletten var lång så det tog ett tag innan hon kunde börja berätta. Sedan fick vi göra en intressant rundtur i slottet, med information om platsen och dess ägare.

Ett sovrum i Löfstad slott.

De som ville fick bese det nyare slotts-köket innan det var dags att gå till slottsbutiken.

Efter rundturen gick färden till Skärblacka och restaurangen "Lingon och dill" dit vi kom en dryg halvtimme efter bokad tid. Vi fick en tre-rätters lunch och kaffe, innan färden sedan gick vidare till Orga kvarn.

Orga kvarn.

Vi fick där både en kortare information av Lennart Nyman om kvarnen, som familjen ägt i fem generationer, en kortare rundvandring, samt möjlighet att handla i butiken. Det fanns så mycket mer vi gärna hört och sett men tiden räckte inte.

Lennart Nyman berättade.

Färden gick vidare till Björke väveri/vävsstuga där Britta Eriksson och Ulla Källgren tog hand om oss och berättade om företaget. Vi gavs möjlighet att titta på olika utställningar och handla.

Innan det var dags att fara hem fick vi eftermiddagsfika. Under hemfärden fick vi information om kommande resor. Vi fick lära oss en hel del och såg mycket intressant och ombads att gärna återkomma till de platser vi besökte då man gärna hade velat visa och berätta mer.

Vi var 21 personer som deltog i denna resa men bussen brukar alltid vara full enligt uppgift. Det finns information på internet och facebook för den som vill veta mer.

Text: Eva Sandström

Foto: Jan Sjögren

Vårutflykt

den 19 maj, i spåren efter Gustaf Fröding

Vår reseledare Allan Hede har sitt föräldrahem i Brunskog. En liten bit därifrån har han och hustrun Birgitta en gård, vackert belägen i det kuperade landskapet och med utsikt över sjön Oppsjön. Det var hit vi, efter samåkning i egna bilar, hälsades välkomna. Birgitta bjöd på kaffe och alldeles nybakade bullar och Ulla bidrog med hembakade småkakor. Vi var 27 personer som fyllde husets alla utrymmen och sorlet steg. Men programmet måste fortsätta och vi samlades i en liten "föreläsningssal" (det gamla stallet) på gården.

Bildspel om Gustaf Fröding

Brunskog och Mangskog är en riktig Fröding-bygd. Här bodde han under flera år hos sin syster.

Det är i den här miljön, händelser som utspelades, människor han mötte, vandringar han gjorde och stämningar som väcktes hos honom som Fröding fick inspiration till mycket av sin diktning. Man vet till exempel platsen för dikten "Det var dans bort i vägen..." och Allan visade ett fotografi från den tiden och ett hur det ser ut där i dag med sin minnessten.

Minnesstenen. Det var här det dansades när Fröding fick inspiration till sin dikt. Foto: Boris Holm

Man vet en vägsträcka där skalden vandrade dagligdags och på höjden ovanför bör dikten "Val-larelåt" ha kommit till. I min fantasi kan jag nästan känna skaldens sinnesstämning. Parallellt med alla foton och bilder deklamerade Allan dikterna och spelade även upp några tonsatta dikter på en CD-spelare. Som avslutning gjorde vi i bilkolonn en längre rundtur och stannade till vid några av de platser Allan berättat om. Inget regn men solen lyste denna dag med sin frånvaro.

Det var ett fantastiskt bildspel med så mycket innehåll. Min tanke blev direkt att det här skulle jag behöva uppleva en gång till. Egentligen borde det kunna ingå i en temakväll om Fröding.

Paus vid minnesstenen i Mangskog under resan till Arvika. Foto: Boris Holm

Gate Gästgiveri

Efter en kortare biltur mot Arvika intog vi en god lunch på det kända Gate Gästgiveri i trevlig, gammal miljö. Efter god mat var vi mätta och belättna och redo för nästa anhalt.

Mätta och glada lämnade vi det kända Gate Gästgiveri (från vänster Jan-Olof Forsling, Christer Lasson, Gunnar Fahlin, Britt Strinholm, Ulla Forsling, Majken Lasson och Ulla-Greta Hansén). Foto: Boris Holm

Rackstadmuseet och Oppstuhage

Christian Eriksson var vår svenske och internationellt kände skulptör. Han lät i sin hemby Taserud år 1896 uppföra en bostad och ateljé i jugendstil kallad Oppstuhage som vi skulle se på egen hand. Men det strulade till sig. Oppstuhage var inte ens upplåst. I en stiftelse med ideellt arbetande krafter kan det bli problem när flera av dem är sjuka. Men vi hade tur i oturen. Den som till slut låste upp för oss hade varit mycket delaktig i den nyligen utförda renoveringen av byggnaden och kunde den därför i detalj. Hon brukade inte guida men vi fick i lugn takt en mycket intressant berättelse om byggnaden och dess historia. Våra frågor, hennes svar och vår gemensamma diskussion. Det blev toppenbra.

Christian Eriksson bodde bara två år i Oppstuhage och hyrde sedan ut det i många år till konstnärsparet Gustaf och Maja Fjæstad. De lockade till sig ett flertal kända konstnärer som kom att bilda den så kallade Rackstadkolonin. Detta är bakgrunden till Rackstadmuseets tillkomst och här finner vi ett antal målningar av Rackstadkonstnärerna. En guide berättade ingående om museet. Som avslutning tog vi en gemensam kaffepaus.

Gustav Fjæstad har kallats "rimfrostens mästare". Här en av alla hans målningar på Rackstadmuseet. Foto: Boris Holm

Brunskogs kyrka

Den hade vi inte hunnit med under dagen. Turistbyrå angav att den stängdes kl 17.00. Men vi var tre bilar som tog en chans. Den var öppen. Gustaf Fröding besjunger kyrkan: "Brunskogs kyrka stod och lyste som en bondbrud, grann och ny" (Vackert väder, 1891). Kyrkans exteriör är densamma som på Frödings tid. Vid en åskbrand 1972 förstördes hela interiören och den har nu ett modernt utseende och är mycket vacker. Den är väl värd ett besök.

Brunskogs kyrka. Den var grann och ny när Fröding skrev sin dikt och det gäller även i dag. Foto: Jan Sjögren

Efter denna heldag återstod bara hemfärden.

Jan-Olof Forsling

Om intresse finns kan Allan Hede ordna en vartutflykt på temat: **Fryksdalen i Selma Lagerlöfs värld och i verkligheten.**

Upplägget blir då ungefär detsamma som vid årets utflykt med inledande bildspel.

Naturvandring i Murstensdalen

Murstensdalen är det näst största och mest vildmarksartade av naturreservaten i Örebro län. Du kan läsa om förra årets utflykt dit i Månadsnytt 2015 nr 7.

Den vandring vi gör är ca 9 km, en utmaning men vi tar dagen på oss och vandrar i lugn takt. Vi tar en längre matrast och även kortare pauser.

Det är bra att ha stadiga kängor med mönstrade sulor, matsäck och kläder efter väder. Samling för samäkning utanför SPF:s exp. kl. 9.00 och beräknad hemkomst ca kl. 16.

Vi blir nog en ganska liten grupp och därför fastställer vi inte något datum. Det väntade vädret bestämmer. Preliminära datum är den 5, 7 eller 8 september.

Lämna din intresseanmälan till SPF:s exp. eller kontakta någon av oss tel 0586-549 23, mobil 076-835 49 23, mobil 070-282 05 51.

Välkommen till en vandring med stor naturupplevelse.

Ulla och Jan-Olof Forsling

SPF har planerat följande resor och aktiviteter:

Wermlands Opera, Karlstad Musikalen "Les Miserables"

Fredag 7 oktober. Pris: 665 kr

Les Miserables har gång efter gång framröstats som världens mest populära musical. Med älskade hits och gripande handling om krossade drömmar, offer och sonande slår musikalen försäljningsrekord om och om igen.

I priset ingår: Bussresa, teaterbiljett (fina par-kettbiljetter), buffé med dessert och kaffe.

Det finns nu 4 biljetter kvar till föreställningen!

Julbord på Eskilstuna gästgiveri och besök på Rolf Bergs keramik

Söndag 27 november.

Pris kommer i nästa nummer.

På väg mot Eskilstuna stannar vi på Skogshyddan i Strängnäs för kaffe. Vi fortsätter sedan till Torshälla där vi gör ett besök på Rolf Bergs keramik. Här finns mängder med keramik och det stora vid den här årstiden är naturligtvis de tomtar i olika utföranden som tillverkas där.

Efter besöket i Torshälla fortsätter vi till Eskilstuna. Här har källarmästare Daniel på Gästis i Gamla stan dukat upp ett julbord som ska smaka gott. Detta blir vårt sista besök för dagen och vi startar sedan resan hemåt igen.

I priset ingår: Bussresa, förmiddagskaffe, besök på Rolf Bergs keramik och julbord.

Anmälan till resorna görs direkt till Marianne Cornelid, tel. 0586-505 98 eller 070-316 64 65.

Vi gör din värld tryggare!

Skilsmässa – Samboavtal – Testamente – Äktenskapsförord

Livet är fullt av stora livsavgörande händelser. Du gifter dig, du blir förälder, ni separerar, någon nära dör, du flyttar ihop med någon du älskar är bara några exempel.

Vi hjälper dig att undvika de vanligaste juridiska fallgroparna redan innan de sker. Låt oss ta hand om ditt testamente, äktenskapsförord, arvskifte, bodelning, samboavtal, gåvobrev m m, så kan du koncentrera dig på ditt nya liv, kärleken, minnena, barnen och romantiken.

Familjens jurist, Värmlandsvägen 2, Karlskoga.
Tel. 0586-534 40

Sveriges största juristbyrå inom familjejuridik
– din hjälp vid livets stora händelser.

 Familjens jurist

www.familjensjurist.se

*Vi finns när du
behöver oss*

Du får hjälp med allt som rör en stilfull och värdig begravning.

Vi hjälper dig fylla i Vita Arkivet, välja gravsten och teckna begravningsförsäkring.

Hembesök • Jour dygnet runt

Värmlandsvägen 2, Karlskoga
Tel. 0586-534 10

Varmt välkommen!

FONUS

fonus.se

Fria ord

Nya bussar och nya linjer

Nu har Länstrafiken gjort det krångligare att åka buss i Karlskoga. Vissa ändringar är bra och en hel del är urusla. Tidtabeller har ändrats, linjer fått annan sträckning och det finns en helt ny linje. Buss nr 4 till Strandbadet och Aggerud är helt indragen. Det har kommit nya och fina bussar som har bra utrymmen och sköna säten.

En del sträckningar är bra, men andra undrar man över. 1:an är bra i början, men uppe i Bråten är den helt kass. Där går den inte där folk bor utan på Österleden där ingen bor. I södra Bråten finns nästan ingen hållplats kvar, vilket gör att många får långt att gå. Dessutom går den bara en gång i timmen utom mellan 06–08 och 14–18 då den går 2 ggr/tim. Däremot går den inte på söndagar längre. Om man ska in till stan på söndagar från Bråten så blir det att ta buss 502 som har hållplatser på E18, det är ju bara några kilometer att gå i mörker och kyla i vinter. Den är förlängd till Immetorp och det är ju bra. Den går 2 ggr/tim. och sista bussen är runt 24.00 och den börjar gå redan vid femtiden. 3:ans sträckning har ändrats. Vad jag förstått går den en slinga förbi Ekebyskolan via Skranta till Stråningstorp. Har inte lyckats röna ut om de i Carls Åby har kvar någon buss eller om de måste skaffa bil om de ska någonstans. 537 är en ny linje som är en fördel för de som bor på Kosia och man kan åka till Degerfors med den om man vill ha en trevlig utflykt.

Många har förlorat på dessa ändringar som gjorts, men en del har även fått det bättre.

Det vore kul om Länstrafiken kunde leva upp till sitt motto att man ska välja kollektivtrafiken istället för att åka bil. Då bör de underlätta så bussarna går vettiga sträckningar och att alla har möjlighet att ta buss, även om man har rörelsehinder av någon sort.

De ändringar som gjorts verkar gjorda av folk som aldrig åker buss. Det ska vara enkelt att åka kollektivt, inte jobbigare, för då väljer man bilen (om man har någon).

För att lära sig hur de nya sträckningarna går så kan man ju åka med de olika bussarna som en trevlig utflykt.

Gunvor Andersson

Kommentar till Länstrafikens skryt reklam

De flesta har väl sett Länstrafikens påstående: Vi blir ännu bussigare. Jag kom osökt att tänka på den otäcka framtidsromanen 1984. Där definierar man också om orden till att betyda raka motsatsen.

Birgitta Hede

Vad tycker ni egentligen?

Nu har två av medlemmarna i Månadsnyttets redaktion skrivit av sig lite. Men alla ni andra då? När kommer era kommentarer och synpunkter?

Man måste inte ha dator och mejl för att skriva vad man anser. Det går bra att lämna en handskrivnen text på expeditionen.

Redaktionen

Lördagsträffen 24 september

Konst runt Möckeln

För tolfte året i följd ordnas Konst runt Möckeln sista helgen i september. På 29 ställen finns 45 utställare.

17 – 25 september pågår en samlingsutställning i Karlskoga konsthall.

På Träffenlokalen, Hotellgatan 10, ställer **Gunnel Grahn** och **Majken Lason** ut 24 och 25 september.

Gunnel målar i olja och tillverkar smycken. Majken väver trasmattor och tavlor i garn och trasor.

På Lördagsträffen 24 september kl 10 – 12.30 kan man bese verken och sedan ta sig en kopp kaffe med dopp.

Vi välkomnar alla, även icke medlemmar.

Månadsmöte

Tisdagen den 4 oktober kl. 14.30
i Solbringens matsal.

Program:

Mats Strandberg från Radiosporten underhåller och imiterar.

Kaffedrickning och sedvanlig samvaro.

Anmälan senast måndag den 3 oktober kl 11.30 till exp. tel. 302 40 eller e-post spfkarlskoga@telia.com.

Välkomna till en trevlig eftermiddag!

*Siv Kanon
Marianne Leijder*

KARLSKOGA KONSERTFÖRENING

HÖSTEN 2016

SÖNDAG 4 SEPTEMBER KL.18.00 MÖTESPLATS ALFRED NOBEL, BJÖRKBORN

20 ÅR MED BLÅ BERGENS KAMMARSTRÅKAR

Blå bergens kammarstråkar, Hans Elvkull - soloviolin,
under ledning av Aage Richard Meyer.

LÖRDAG 17 SEPTEMBER KL.18.00 RUNT KARLSKOGA KYRKA

KULTURKOLLISION

Kultur i höstmörkret runt och i Karlskoga kyrka, på 39:an och i Karlskoga konsthall.

LÖRDAG 1 OKTOBER KL.16.00 & 19.00 BREGÅRDSSKOLANS AULA

A TRIBUTE TO DAVID BOWIE

Bröderna Rongedal, Karlskoga SymfoniOrkester, Öjebokören, Kompgrupp
under ledning av Ulf Wadenbrandt.

SÖNDAG 23 OKTOBER KL.18.00 MÖTESPLATS ALFRED NOBEL, BJÖRKBORN

TRIO ATLANTIS

Ett unikt musikaliskt samarbete mellan USA och Sverige!
Britta Holger - oboe, Nils Erik Hagström - klarinett och Todd Goranson - fagott.

SÖNDAG 6 NOVEMBER KL.17.00 MUSIKPALATSET

MUSIKPALATSETS DAG

Årets tema: Halloween!

SÖNDAG 4 DECEMBER KL.18.00 KARLSKOGA KYRKA

J.S. BACH JULORATORIUM

Sångsolister ur Göteborg Baroque, Karlskoga SymfoniOrkester,
Jönköping- och Karlskoga kammarkörer under ledning av Ove Gotting.

ONSDAG 21 DECEMBER KL.19.00 MÖTESPLATS ALFRED NOBEL, BJÖRKBORN

JULMUSIK

Johanna Carell - sång, Jonatan Bengtsson - piano, Maja Molander - cello

LÖRDAG 7 JANUARI KL.16.00 BREGÅRDSSKOLANS AULA

TRETTONDAGSKONSERT

Wermland Opera orkester och solister under ledning av Johannes Gustavsson.

Vetgiriga veteraner

Tisdagen den 20 september kl. 14.30
i Solbringens matsal.

Program:

Tomas Samuelsson: Från Indienorden till Saab Dynamics

Tomas berättar om de turbulenta åren på 80- och 90-talen.

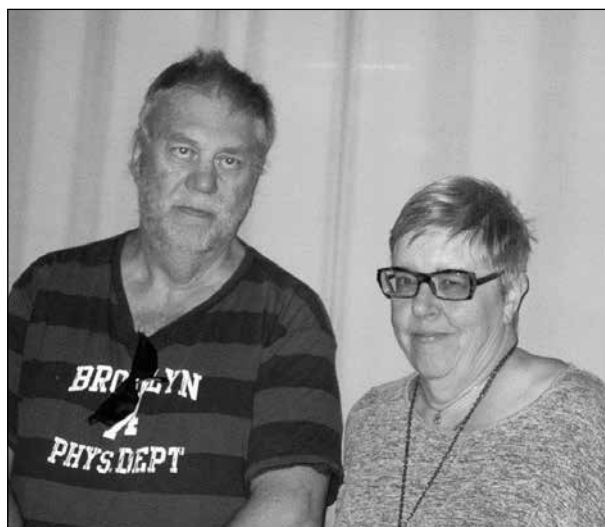
Kaffedrickning och sedvanlig samvaro.

Anmälan senast måndag 19 september kl. 11.30
till exp. tel. 302 40 eller e-post spfkarlskoga@telia.com.

Välkomna till en trevlig eftermiddag!

*Gunnel Ringman
Sten-Åke Bengtsson*

Nya medarbetare i Månadsnytt

Vi har fått två nya medarbetare i Månadsnytt. De heter Eva Sandström och Jan Sjögren. Jan har redan medverkat i ett par nummer med flera fantastiska foton. Fotografering är hans stora hobby - som han dessutom gått utbildning i.

Jan är född i Karlstad och är alltså en äkta värmlänning från början. Som ung bodde hans far i Karlskoga och arbetade i Bofors. Själv har han bott i flera olika länder som England, Spanien, Italien och 25 år i Norge. För bara några år sedan flyttade han tillbaka till Sverige och då blev det Karlskoga. Han är utbildad inom avancerad räddningstjänst, ambulanstjänst och räddningshelikopter. Han har också avancerad sjukvårdsutbildning.

Inom sport har Jan sysslat med tyngdlyftning och golf. Han sysslar också med släktforskning och är medlem i ett antal föreningar.

Eva är född i Sollentuna kommun. Familjen bodde i det som idag är Edsbacka krog. Eva är utbildad inom vården med specialistutbildning inom bl. a. palliativ vård. Hon har jobbat på olika sjukhus. Eva är mycket intresserad av växter och örter och odlar gärna. Hon älskar att läsa och har börjat med släktforskning.

Eva är sambo med Jan. De har fem katter. Dessa får bo på kattpensionat när Eva och Jan är på resande fot, vilket de gärna är både i Sverige och i grannländerna. Då får katterna semester från matte och husse.

Text och foto: Majken Lasson

Rapport från Kommunala Pensionärsrådet 3 maj

Nyckelhantering

Annica Lilja informerade om nyckelhanteringen inom hemtjänsten. Risk finns att nycklar kommer bort genom ovarsamhet eller stölder. Nyckelbyten ger höga merkostnader. Socialförvaltningen startade ett pilotprojekt på Bergmästaren/Österby. Syftet är att skapa en effektiv och säker nyckelhantering som gynnar både vårdtagare och personal. Projektet innebär nyckelfri hantering. Personalen öppnar med sina mobiltelefoner. Nattetid är det extra viktigt med en förenklad hantering, då det ger möjlighet till ökad samverkan mellan nattpatrullerna. Utvärderingen ligger till grund för kommande upphandlingar under hösten.

Motion om servicehus

Annica Lilja redogjorde även för Socialnämndens yttrande över SPI:s motion om att återinföra servicehusen. I motionen beskrivs en situation där många äldre sitter isolerade i sina lägenheter/egna hem. Många har stora svårigheter att ta sig ut och den enda sociala kontakten de får är när personalen kommer på besök.

I nuläget finns 325 vårdboendeplatser inom socialnämndens försorg och i dagsläget finns ingen kö utan det finns lediga platser.

Kön till Karlskogahems seniorboende innebär 5-7 års väntan för dem som inte har intjänade poäng. Det tyder på en klar bostadsbrist när det gäller attraktiva tillgängliga bostäder.

Socialnämndens skyldighet

Socialnämnden har skyldighet att verka för bra boende för äldre och titta på och komma med förslag på hur man kan utforma social hänsyn/förtursplatser utifrån ålder, civilstånd och tillgänglighet i de bostäder som finns belägna i kommunen.

Att se till att det finns lämpliga bostäder för kommunens medborgare oavsett ålder är ett gemensamt ansvar för kommunen, kommunala bolag och andra aktörer på marknaden.

Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen då socialnämndens kärnverksamhet är att bedriva god vård och omsorg, inte att vara en del i bostadsförmedlingen och agera hyresvärd samt finansiera tomhyror. KPR-ledamöterna hade många synpunkter kring detta komplexa ämne.

Patientsäkerhet

Katarina Olsson informerade om arbetet med patientsäkerhet. Kommunen har deltagit i ett antal regionala och nationella kvalitetsmätningar vilka visar att förvaltningen ligger bra till i kvalitetsarbetet, men ytterligare förbättringar kan göras beträffande trycksador, munvård, nattfastelängd och efterlevandesamtal.

De organiserade aktiviteterna inom särskilt boende är kartlagda, behov och önskemål har beaktats.

Intervjuerna har visat att de boende trivs bra och är nöjda med de aktiviteter som erbjuds. Samarbete finns med förskolan, föreningslivet och kulturskolan, exempelvis att de kommer ut till vårdboenden och underhåller eller deltar i gemensamma aktiviteter. Utökningen av personalbemanningen som skett inom vårdboenden ger bättre möjlighet till samordning och utveckling utifrån behov och önskemål från de äldre.

Torget utformning

Agneta Köhler lämnade en redogörelse för utformningen av Torget. Viktigt att invånarna verkligen lämnar sina synpunkter för att resultatet av miljonsatsningarna ska bli bra.

Samtliga KPR-ledamöter framförde vid sammanträdet att

- busshållplats i båda riktningar ska finnas vid torget
- en centralt placerad toalett är viktig.
- torghandel är en självklarhet.

*Britt-Marie Danielsson
Ledamot i KPR*

Vetgiriga veteraner

Tisdagen den 18 oktober kl. 14.30
i Solbringens matsal.

Program:

Marianne Persson och

Kristina Johansson:

Nedsatt Hörsel och Syn

Viktigt både för skadade och anhöriga.

Utförligare notis i septembernumret.

*Gunnel Ringman
Sten-Åke Bengtsson*

En film om demens

Den 28 april träffades vi, 28 personer, för att tillsammans se en film om demens. Efter halva filmen blev det ett tekniskt avbrott och vi tvingades tyvärr bryta. Den 2 juni gjorde vi ett nytt försök (Ett stort tack till Christer Lasson som ordnade så att tekniken fungerade). Det var en riktigt varm och skön sommardag och ändå hade den lockat 22 personer att komma.

Bakgrund

Som en följd av att vi i vårt land blir allt äldre kommer också demenssjukdomarna att öka. Några av oss kommer att drabbas av demens men långt fler kommer att indirekt beröras när anhöriga, vänner och bekanta blir sjuka. Därför kan det vara angeläget att vi vet mer om sjukdomen och hur vi ska bemöta de som blivit dementa.

Validationsmetoden

Det finns en ny metod, den så kallade "Validationsmetoden", för hur man ska bemöta personer med demens. I Karlskoga har man beslutat att denna metod ska genomsyra all demensvård i kommunen. I den en timme långa filmen, "Att komma hem - om demens", ger oss specialister kunskap om demenssjukdomen och hur den utvecklas. Detta varvas med flera praktiska exempel från det framgångsrika arbetet på Lötängens och Utsiktens demensboenden samt Skrantahöjdens dagverksamhet i Karlskoga där situationen för både demenssjuka och deras anhöriga beskrivs. Allt sker i ett långsamt tempo där man rycks med och känslomässigt nästan dras in i vad som händer. Som avslutning visas ett prov på hur metodens skapare med lugn röst, sång och rytmiska rörelser samt beröring "väcker liv" i en till synes kontaktlös, dement kvinna. Efter filmen en nästan andlös tystnad och vi satt där alla djupt berörda. Vi kan vara glada över att Karlskoga ligger långt framme då det gäller demensvårdens inriktning.

Diskussion

Efter filmen en kortare diskussion. En av deltagarna hade erfarenhet av att det var mycket svårt att komma in i demensvården. Eftersom ingen kunde svara på det ansåg man att frågan på detta och andra frågor kanske kunde besvaras om Maria Hedman, ansvarig för demensvården, kunde komma till SPF och berätta. Det svar jag i semestertider kunnat få är att man inte står i kö för demensvården. Det är

i stället helt styrt av en behovsprövning. Ett bättre svar får jag återkomma med. Innan man eventuellt kan lyssna till Maria Hedman tror jag att man har nytta av att ha sett filmen. Den visas i anslutning till anhörig- och äldredagarna den 4 oktober kl. 18.00 i föreläsningssalen på lasarettet. **Annars kan du anmäla ditt intresse till expeditionen och får vi då ihop en liten grupp så svarar jag för en ny visning**, dock inte på storskärm utan på en vanlig TV-skärm. Välkomna.

Jan-Olof Forsling

Äta bör
man . . .
och gärna
tillsammans!

Tisdagen 27 september kl 13 äter vi höstens första lunch tillsammans. Den här gången åker vi lite längre, till golfrestaurangen Lanna Lodge, ca 26 km österut mot Örebro.

Hemsida (med veckans meny): www.lannalodge.se. Tel: 019-16 40 74.

Dagens lunch kostar **125 kr** och består av husmanskost som serveras på tallrikar. Priset inkluderar salladsbuffé, bröd, smör, mineralvatten/lättöl samt kaffe & kaka. Personalen vill duka våra bord i förväg och därför behöver vi **anmälan dagen före, alltså måndag 26/9 senast kl 11.30**, till expeditionen, e-post spfkarlskoga@telia.com eller tel 302 40.

Meddela samtidigt om du vill åka med i en bil eller har plats för passagerare i din bil. Om både chaufför och passagerare uppger tel.nr. vid anmälan, kan vi hjälpa till att organisera samåkning. Start från SPF:s expedition **kl 12.30**. Den som vill åker förstås direkt till restaurangen.

Vägbeskrivning: Kör E18 mot Örebro. Sväng av när skyltar visar Lanna. Följ skyltarna mot Lanna och golfskylt.

Ingalill Ericson och Ulla Forsling

Resa till Fjärderholmarna

I juli åkte jag och mitt äldsta barnbarn (13 år) med Dagsresor till Stockholm och Fjärderholmarna.

Bussresan utgick ifrån Örebro nära Resecentrum. Det var många som åkte med, hela 48 st trevliga och förväntansfulla personer i olika åldrar. Busschauffören berättade lite om olika ställen under färden till Stockholm.

Väl framme i Stockholm stannade vi i Sköndal där vi fick en demonstration och information om ullprodukter för säng och annat. Därefter intog vi en god lunch som ingick i resans pris.

Bussen fortsatte sedan ner till Nybrokajen där vi tog båten ut till Fjärderholmarna. Vi passerade Nordiska museet, Vasamuseet och Gröna lund. Ett fantastiskt stort fartyg låg vid stadskajen, det verkade vara ett kryssningsfartyg där hytterna hade balkonger.

Statyn vid Nacka strand.

Så fortsatte vi förbi Djurgården och gjorde ett snabbt stopp vid Nacka Strand med en fantastisk skulptur vid kajplatsen. Sen var det raka spåret till Fjärderholmarna. Hela färden tog ca 25 min.

På ön var det mycket folk som låg på klipporna och solade och en del badade. Det var många

restauranger på en sån liten ö som tog ca 15 min att gå runt och 8 min tvärs över. Ett båtmuseum visade många målningar av båtar, mest fiskebåtar från förr. Den äldsta var från 1600-talet. Det fanns en smedja som tillverkade smycken och även hade visning av gamla handklovar, gångjärn och verktyg.

Interiör från smedjan.

Ett glasmästeri hade många fina föremål.

Vi njöt av den sköna värmen och solen som gassade hela dagen.

En härlig sommarvy från Fjärderholmarna.

När det blev dags att åka hem var det jättelång kö till båten som vi lyckades gå förbi eftersom vi hade vår buss att passa. När vi kom tillbaka till Nybrokajen visade det sig att 2 personer inte blev påsläppta på båten, så vi fick vänta på dem i 40 min innan de kom.

Under bussfärden genom Stockholm ut mot motorvägen guidade busschauffören oss med lite upplysningar och även under vägen hem eftersom vi då tog vägen via Enköping.

Alla var nöjda och hade haft trevligt.

Text och foto: Gunvor Andersson

Granbergsdal

Granbergsdal är ett utflyktsmål ca 1 mil norr om Karlskoga. Där kan man vandra i naturparken, gå på sinnerstenshögarna och kanske hitta en vacker sten. Man kan gå runt i hyttan och bilda sig en egen uppfattning om hur tackjärnstillverkningen gått till, med ledning av information på svenska och andra språk.

Hyttan anses som en teknikhistorisk sevärdhet av riksintresse, byggnadsminnesmärke sedan år 1986. Den är öppen året runt men jag vågar påstå att den lever upp vissa tider. Kaffestugan är under säsongen öppen dagligen plus under kolarveckan. Det finns en grillplats man kan använda om man önskar. Hyttboa har samma öppettider som kaffestugan. I hyttan förekommer olika utställningar.

Inom hyttområdet finns en smedja, där man kan få smida en turspik. Smedjan är oftast öppen alla dagar det är underhållning. Klockstapeln med sin klocka ljuder vackert över nejden innan evenemangen startar. 2016 invigdes mulltimmerhyttan.

Sommartid är det underhållning söndag och onsdagar på hyttblecket. Bland de musikstilar som vi lyssnat på finns visor, schlager, buskis, pop, dragspel, Elvissånger, fiol.

På sommaren har man hyttdagen med hyttlopp, försäljare, underhållning och på vintern julmarknad. Den som så vill kan göra en historisk övernattning i hyttkamrarna eller kolarkojorna. Ta med sovsäck och övrig utrustning, toalett och dusch finns.

Sedan 1987 har det varje år kolats en mila. Kolargubbarna har under sommaren huggit och barkat ved. Milan har rests under augusti månad för att sedan kunna tändas i september. Vi har under flera år följt denna process. År 2015 var det Peter Sund, boende i Granbergsdal, som tände milan. Det är underhållning denna kväll.

Under många år har Kolardagen varit ett givet inslag under kolarveckan. Den här dagen har det varit underhållning, tävlingar och ett flertal smeder på plats. Dessa kommer inte enbart från Sverige utan flera länder i Europa brukar representeras. Kolbullar finns att köpa hela denna vecka.

Text: Eva Sandström

Foto: Jan Sjögren

Milan tänds.

Resedags med Örebrodistriktet Julmarknaden i Bremen via Köpenhamn

29 november – 2 december

Vi övernattar i Köpenhamn och kan besöka Tivoli och julmarknaden före middagen.

Till Bremen dag 2. Egen tid på kvällen och nästa dag på julmarknaden (ca 10 min från hotellet).

Dag 3 till Lübeck där vi övernattar. Tid finns för gränshandel. Hem över Öresundsbron.

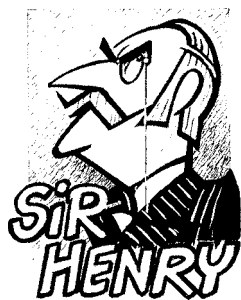
Pris 4180 kr (enkelrumstillägg 920 kr).

I priset ingår 3 frukostar, 1 lunch, 2 middagar.

Bindande anmälan till Marianne Nyström, tel. 070-837 57 88 eller e-post: marianne_nyström@yahoo.se snarast möjligt.

Anmälningarna vidarebefordras till researrangören Holmgrens Buss i Pålshöda, tel 0582-400 10 som sänder utförligare information och inbetalningskort.

Sir Henry har naturligtvis hört många historier om den välkända Elis i Taserud (1856-1836). Han var bror till den berömda skulptören Christian Eriksson (se referat från vårutflykten). Han hade alltid bra svar i alla situationer.

Följande händelse belyser både hans popularitet och slagfärdighet:

Arvika Nyheter anordnade 1922 en omröstning om vem som var den populäraste jössehärigen. Elis vann stort. Juryn var övertygad om att rätt person valts, eftersom Elis ”i hög grad besitter det värmländska gemytet och som få andra är en livsglädjens representant och vapendragare.” Efteråt lottades 10 kronor ut bland dem som röstat på vinnaren. Elis var en smula missnöjd med detta och sa:

– E kärring borti Haga, sôm ingen nônsin hört tales ôm, ho feck tie kroner, men sjôl feck ja inte ett rött öre!

Elis sålde en gång äpplen på torget i Arvika. Några turister som kom och köpte av honom slängde helt vårdslöst kärnhusen på gatan. När Elis tittade lite skarpt på dem sa en urskuldande:

– Det finns väl renhållningsverk här i stan.
– Asch, sa Elis, då behövs inte. Då ä så sällan då kommer nåra turister hit.

Vid ett tillfälle kom Elis cyklande på staden en kväll utan att ha cykellyktan tänd, varför han hejdades av en polis, som påpekade det olagliga förhållandet. Elis undskyllde sig med att han i alla fall hade cykellykta, fast den inte ville ”bränne”.

– Då får Elis kliva av cykeln och gå, sa polisen. Elis genmälde:
– Ja har allt försökt då mä, men ho bränner inte ändå.

En annan gång kom Elis cyklande utan ringklocka och hejdades av en polis, som påpekade bristen.

– Åja, då ä se möe en skulle ha, sa Elis, ja har inga vanter heller.
Därmed cyklade han vidare.

På tuberkulosmarknaden i Arvika 1909 sålde Elis ”världens bästa utrottningsmedel för loppor.” Paketet kostade 50 öre men när köparen öppnade det befanns det innehålla två små brädlappar och ingenting mer. Elis förklarade:

– Då ä inge skôj. Du lägger löppa på den ene brälappen å drämmer te mä den annre – å får du inte dö på'a da, kan du dräp'a mä naggla.

En ungdomsvän till Elis i Tasere emigrerade till Amerika och kom så småningom hem till Arvika på besök. Det hade gått bra för honom och han hade en stor ranch. Då han träffade Elis skröt han om sin ranch och sa att det tog en hel dag att åka runt den med bil. Då svarade Elis snabbt:
– En token skröpli bil har jag mä haft!

? Gåtfullt ?

av Birgitta Hede

Den här gången ska svaren bli ganska vanliga kryddor.

1. Är tvillingar olika?
2. Kännetecknar elektriker
3. Manlig fröken ur?
4. Gör laget före matchen?
5. Önskar föräldrar när barnet ska sova?
6. Där båten lägger till
7. Lösenord för rövare?
8. Man från finlandsbåt?
9. Duktig trafikant?
10. Ett slags kyrkobyggnad

Svar i nästa nummer.

Svar på gåtorna i aprilnumret:

1. Han tycker att om man knycker något ska man också lämna något. **Tage**
2. Samlar skatan på våren. **Boris**
3. Kan man få se vid vägarbete. **Konrad**
4. Där är hans arm fäst vid kroppen. **Axel**
5. Tänder han i granen. **Julius**
6. Där kan han ha båten. **Kaj**
7. Han har inte tjänat sina pengar på krig. **Fredrik**
8. Går han på i skogen. **Stig**

Program för Anhörig- och äldredagarna

Datum	Tid	Plats	Program
4 oktober	18.00-19.30	Karlskoga lasarett Föreläsningssalen	Att komma hem - en film om demens Med tid för reflektion med minnesteamet.
5 oktober	13.30-14.30	Nya Folkets hus Biosalongen	Föreläsning av Lillemor Nyberg: Om fysisk aktivitet
5 oktober	14.30-17.00	Nya Folkets hus Källaren	Aktiv mässa med bland annat provsmakning, tipspromenad och prova-på-aktiviteter.
6 oktober	18.00-19.30	Karlskoga lasarett Föreläsningssalen	Föreläsning av Johanna Kagrup: Energi, lugn och styrka till dig som anhöri

Swedbank Fastighetsbyrå

fastighetsbyran.se

**Förbered försäljningen med vårt Steget-före-paket,
så blir det enklare när det väl är dags.**

Funderar du på att sälja din bostad så småningom, är det bra att vara väl förberedd.

I vårt kostnadsfria "Steget-före-paket" ingår bland annat värdering, råd om ev. förbättringar, beskrivning och fotografering av bostaden.

Vi gör också en nettokalkyl som visar hur mycket pengar det blir kvar efter skatter m.m.

Men försäljningen startar först när du har hittat ditt nya boende.

Kontakta oss så berättar vi mer.

Anders

Ann

Christoffer

Emelie

Telefon 0586-333 02
www.fastighetsbyran.se

Seniorrabatt 5%
varje tisdag

Allt under ett tak!

Öppet alla dagar 8-22

Telefon 676 70

www.maxikarlskoga.se

MAXI
ICA STORMARKNAD
KARLSKOGA